

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2024. május 6.

1. Kalifátus kikiáltását követelték iszlamisták Hamburgban

Több mint 1000 ember vett részt másfél hete szombaton, egy Hamburgban iszlamisták által meghirdetett tüntetésen. A hamburgi St. Georg kerületben tartott demonstráció résztvevői a Németországban állítólagosan iszlámellenes politika és médiakampány ellen tiltakoztak. A Hamburgi Alkotmányvédelmi Hivatal tájékoztatása szerint a gyűlés szervezője közel áll a szélsőségesnek minősített „Muslim Interaktiv” csoporthoz. A felszólalók „olcsó hazugságokkal” és „gyáva tudósításokkal” vádolták a politikusokat és a médiát, mert szerintük azok célja, hogy a gázai háború fényében minden németországi muszlimot iszlamistának bélyegezzenek. A tüntetésre hozott plakátokon olyan feliratokat lehetett olvasni, mint „Németország = az értékek diktatúrája” és „A kalifátus a megoldás”. A szervezők ezen felül többször felszólították a tüntetőket, hogy kiabálják az „Allahu Akbar”-t (Isten a leghatalmasabb).

A tüntetést a rendőrség a potenciális veszély ellenére jóváhagyta, azonban az eseményt nagy létszámban felvonultatott csapatokkal biztosította. Falk Schnabel hamburgi rendőrfőnök a történetek után bevonta a főügyészséget is, hogy egyes szlogeneket és transzparenszeket büntetőjogi relevancia szempontjából vizsgáljanak meg. Pikkantériája még a kialakult helyzetnek, hogy április elején a Hamburgban ellenzékben lévő CDU kérvényezte a tüntetést megrendező szervezet betiltását az SPD-Zöldek tartományi kormánytól, amelyet azonban a koalíciópártok képviselői leszavaztak.

Csaknem egy héttel a tüntetés után a vita a lehetséges következményekről továbbra is tart, a szövetségi kormánykoalíciós partnerek soraiból is egyre többen követelnek keményebb fellépést – ami egyúttal növeli a nyomást Nancy Faeser (SPD) szövetségi belügyminiszteren is. A Szabad Választók (Freie Wähler) elnöke és bajor gazdasági miniszter, Hubert Aiwanger az X-en kijelentette: „Egy ilyen alkotmányellenes, a demokrácia és az emberi jogok felszámolására irányuló gyűlést azonnal fel kell oszlatni, a résztvevők személyi adatait meg kell állapítani, és ha lehetséges, ki kell toloncolni őket”. A Bundestag parlamenti frakciói szintén szigorúbb intézkedéseket és a szervező egyesületek betiltását követelték. „Ki lehet toloncolni azt a külföldit, akinek a tartózkodása veszélyezteti a szabad és demokratikus alaprendet Németországban” - mondta Konstantin Kuhle, a legkisebb kormánykoalíciós párt, az FDP Bundestag frakcióvezető-helyettese. Ezen felül még a Zöldek képviselői is felemelték a hangjukat az eset kapcsán. A bejelentések idejének most már vége kell, hogy legyen – figyelmeztetett Lamya Kaddor, a Zöldek frakciójának belpolitikai szóvivője és követelte: „Véget kell vetnünk a Németországban tevékenykedő iszlamista csoportoknak, és minden rendelkezésünkre álló alkotmányos eszközt be kell vetnünk”.

Konzekvenciaként a szervező csoportok betiltásán túl több politikus és párt is követeli az úgynevezett Hamburgi Iszlám Centrum (Islamisches Zentrum Hamburg, röviden: IZH) működési engedélyének megvonását, hisz az már régebb óta a német hatóságok látókörében van. Tavalý novemberben például

razziákat tartottak az IZH-nál és annak esetleges alszervezeteinél – egyrészt azzal a gyanúval, hogy az IZH „*az alkotmányos rend és a nemzetközi megértés eszméje ellen irányul*”, másrészt pedig azzal, hogy az IZH támogatja a Németországban betiltott libanoni terrorszervezet, a Hezbollah tevékenységét.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. Megkezdődött a Reichsbürger-per

Stuttgart-Stammheimben – az egykori RAF (Rote-Armee-Fraktion) perek és tagok bebörtönzésének egyik helyszínén – az előző héten vette kezdetét a sajtó által gyakran csak az újraegyesített Németország legfontosabb terrorizmussal kapcsolatos eljárásaként aposztrofált Reichsbürger-per, melynek középpontjában XIII. Heinrich Reuß herceg és a köré szerveződött szélsőjobboldali csoportosulás áll. A német hatóságok által már hosszabb ideje megfigyelt csoport a tágabb közvélemény előtt 2022 decemberében vált ismertté, amikor egy országos razzia keretében 25 személyt tartóztatott le a német rendőrség államcsínyre irányuló előkészületek és terrorizmussal kapcsolatos vádakkal. A kezdeti letartóztatásokat továbbiak követték – a német biztonsági szervek többek között ekkor számolták fel a Reuß herceg köré szerveződő fegyveres csoportot is, amely a hatóságok szerint a német állam legfontosabb intézményei elleni támadásokat készítette elő. A gyakran csak a Reichsbürger-mozgalom „*fegyveres szárnyaként*” jellemzett csoport a hatóságok szerint többek között a Bundestag épületét is meg kívánták rohanni a hatalom átvétele érdekében, majd – így a hatóságok – további gyilkosságok és „*tisztogatás*” útján stabilizálták volna a helyzetüket. Ennek érdekében a vádlottak militáns „*honvédelmi alakulatokat*” hoztak létre, amelyek a kijelölt időben végrehajtották volna az előre egyeztetett tervben foglalt akciókat.

Már a per elején fontos kérdésként jelent meg a szervezet tervének tényleges realitása – azaz joggal feltételezhetők-e a mozgalom tagjai, hogy erőszakos fellépésükkel át tudják venni a hatalmat Németországban. A hivatalos álláspont szerint a nyomozó hatóságok nem hiszik, hogy a puccs sikerrel járt volna, azonban meggyőződésük, hogy már az első lépések is hatalmas károkat okozhattak volna. Hiszen az egy volt és egy aktív elit katonát is magába foglaló csoport hatalmas fegyverezéssel – mintegy 380 lőfegyverrel, 350 vágó- és szúrófegyverrel, 148 ezer darab lőszerrel – rendelkezett. Emellett Markus L. ügye is fontos szerepet játszik a stuttgarti eljárásban. Őt többek között gyilkossági kísérlettel is vádolják, mert Reutlingenben letartóztatásakor a kéznél lévő fegyverekkel tüzet nyitott a rendőrökre, többeket megsebesítve. A hatóságok szerint az ő esete jól mutatja, hogy a csoport ténylegesen készen állt az erőszakos események elkövetésére. A vádlottak egy része az előkészítő tárgyalás során ellenben kirakatperről és a letartóztatottak média által való előzetes elítéléséről beszéltek. Meglátásuk szerint többüket tényleges bizonyítékok nélkül, a „*szélsőjobboldali*” politikai sarokba kívánnak „*terelni*” már a per elején.

Az ügy nemcsak a konkrét vádak és a vádlottak nagy száma miatt bír különleges dimenzióval. Az, hogy egy feltételezett terrorszervezet elleni eljárás három külön tárgyalásra oszlik, a német igazságszolgáltatás számára ismeretlen terület. A mostani első, stuttgarti tárgyalást május 21-én a frankfurti felsőfokú bíróság, majd június 18-án a müncheni felsőfokú bíróság előtti tárgyalások követik majd. Szakértők szerint a vádlottak száma és az ügy komplexitása miatt a vádhatóság számára elengedhetetlen volt az eljárás külön részekre való szétbontása.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Újra növekszik a német gazdaság teljesítménye

2024 első negyedében a német gazdaság megúszta a recessziót. A német bruttó hazai össztermék idén január és március között 0,2%-kal nőtt az előző negyedévhez képest a Szövetségi Statisztikai Hivatal első becslése szerint, ami még magasabb is, mint azt előzetesen a szakértők várták. 2023 utolsó negyedében Európa legnagyobb gazdasága még 0,5%-kal zsugorodott. A statisztikusok szerint a mostani enyhe növekedést az építőipari beruházások és az export növekedése okozta, ezzel szemben a lakossági fogyasztási kiadások viszont csökkentek. A konjunkturális változás és a recesszióból való kilábalás jeleit a közgazdászok a közelmúltban már észlelték. Például az ifo intézet üzleti klímaindexé áprilisban már a harmadik egymást követő hónapban emelkedett, ami a fellendülés fontos korai mutatójának számít. Ezen felül meglepően pozitív a fogyasztói kiadások alakulása is. 2024 márciusában a kiskereskedelmi forgalom reálértéken 1,8%-kal nőtt az előző hónaphoz képest, ami közel két és fél éve a mért legnagyobb növekedés.

A Bundesbank (Nemzeti Bank) szerint azonban a gazdaság még nem áll a tartós fellendülés küszöbén. „*A németországi gazdaság némileg felélénkült, de egy messzemenő élénkülés még nem biztosított*” – áll a bank legfrissebb havi jelentésében. A magasabb finanszírozási költségek és a fokozott gazdaságpolitikai bizonytalanság a szakértők szerint még visszafogja a beruházási aktivitást.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#).

4. Osnabrücker határozat – a Bundeswehr tervezett reformjának kezdete

Szimbólumokban gazdag körülmények között – szülővárosának, Osnabrücknek a városházában – írta alá Boris Pistorius (SPD) szövetségi védelmi miniszter a Bundeswehr drasztikus átalakítását elrendelő miniszteri határozatot. A dokumentum, melynek legfontosabb tartalmi elemi már áprilisban bemutatásra kerültek, szabályozza a Bundeswehr parancsnoki szintjének átfogó átalakítását. „*A rendelet a (Németország védelmét érintő- a szerk.) fordulat egy újabb, bár csak formális központi eleme*” – jelentette ki Pistorius hozzátéve, hogy az Németországot „*közelebb viszi ahhoz a célhoz, hogy az elrettentés és a védelem ismét a középpontba kerüljön.*” A miniszter meglátása szerint erre különösen az ukrajnai háború miatt van szükség, mivel az európai fenyegetettségi helyzet a háború kitörését követően teljesen átalakult. Éppen ezért – így Pistorius – a Bundeswehrnek, miután az utóbbi időben inkább a külföldi missziókra összpontosított, most vissza kell térnie a területi, nemzeti és szövetségi rendszeren belüli védelemhez. Pistorius még 2023 őszén jelentette be a Bundeswehr strukturális reformját, idén április elején aztán a közvélemény számára is bemutatta konkrét terveit. Ezek alapján többek között összevonják a belföldi műveletekért felelős területi parancsnokságot és a külföldi missziókért felelős műveleti parancsnokságot, a kiber- és információs úrparancsnokság pedig a hadsereg, a haditengerészet és a légierő mellett a negyedik haderőnemmé lép elő. A reformok célja, hogy a hadsereg védekezésre alkalmasabbá váljon. A rendelet mostantól „*a hadra fogható parancsnoki szervezet formális alapját adja*” – mondta Pistorius a dokumentum aláírási ceremóniáján. Az osnabrücker rendelet május 1-jén lépett hatályba felváltva az ún. drezdai rendelet, amelyet 2012-ben Pistorius elődje, Thomas de Maizière (CDU) adott ki. Az 1955-ben alapított Bundeswehr történetében a mostani mindössze a negyedik ilyen típusú átszervezési rendelet.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Előrelépés a közös német-francia katonai projektek területén

Hosszú, vitákban és nehéz időszakokban gazdag, egyeztetési folyamatot követően a német és francia kormány a jelek szerint megállapodott egyik közös kulcsfontosságú katonai modernizációs projektjük megvalósításáról. A Sébastien Lecornu francia és Boris Pistorius (SPD) német védelmi miniszterek által aláírt megállapodás értelmében a két ország közösen fogja kifejleszteni az országaik hadseregei számára a jelenleg hadrendben lévő harckocsikat leváltó új modellt. A most elfogadott szándéknyilatkozat szerint az új típus 2040-re mindkét ország számára elérhetővé válna. Nem a jelenlegi harckocsik továbbfejlesztéséről van szó, hanem „*valami teljesen újról*”, amely több „*egymással integrált harcjárművet*” tartalmaz, melyek rendszerei egyúttal mesterséges intelligenciával is rendelkeznek majd – jelentette ki Pistorius.

A Main Ground Combat System (MGCS) néven is ismert projekt a Future Combat Air System (FCAS) vadászpilóta rendszer szárazföldi megfelelője, amelynek közös munkálatain már mindkét ország megkezdte a munkát. Lecornu bejelentése alapján elsődlegesen a német Rheinmetall, a német-francia KNDS és a francia Thales védelmi ipari cégek kaptak megbízást a rendszer kifejlesztésére és megépítésére. A cél az, hogy a legfontosabb szerződéseket az év végéig véglegesítsék – jelentette ki a francia miniszter. Alapvetően Franciaország az FCAS-ért, Németország pedig az MGCS-ért felel. Pistorius hangsúlyozta, hogy nincs kétsége afelől, hogy a szárazföldi projekt széles többséget kap a német Bundestagban is. Középtávon a projektnek más országok számára is nyitottnak kell lennie – így a német miniszter. Olaszország és Hollandia már korábban jelezte érdeklődését. További partnerországok bevonása csökkenthetné a költségeket, ugyanakkor tovább bonyolíthatja a felelősségi körök szabályozását.

Az új rendszer a németországi „Leopard 2” és a franciaországi „Leclerc” harckocsikat váltaná le a jövőben. A fejlesztési és gyártási feladatok elosztása körüli viták feszültségekhez vezettek Berlin és Párizs között és évekkel hátráltatták az először már 2012-ben megfogalmazott közös tervek realizálását. Szintén fontos szempont, hogy míg a német „Leopard 2” továbbra is sikeres export terméknek számít (és így a gyártó folyamatosan aktív), addig Franciaország évek óta nem gyárt „Leclerc” harckocsikat – utóbbi számára így halmozottan fontos a közös modernizációs projekt tényleges előmozdítása.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. Támadások és rongálások a választási kampány nyomán Németországban

A múlt hét folyamán Szászországban többször is erőszakos támadás ért az európai parlamenti választási kampányban résztvevő politikusokat és önkénteseket. Az egyik legsúlyosabb eset a szász SPD EP-listavezetőjét érte, akinek a sérüléseit meg is kellett műteni és azóta is kórházban tartózkodik. Ezen kívül Drezdában és Lipszében is különböző pártok választási plakátjait rongálták meg ismeretlenek.

A Drezdában politikusok és a kampányban dolgozók elleni támadás Németország-szerte felháborodást váltott ki, a bűncselekményeket minden párt elítélte. Ennek nyomán továbbá vasárnap több ezer ember gyűlt össze Drezdában, hogy a demokrácia mellett és az erőszak ellen demonstráljon. A tüntetésen magas rangú politikusok is felszólaltak, mint például Katrin Göring-Eckardt (Zöldek), a Bundestag alelnöke, Saskia Esken, az SPD szövetségi társelnöke, valamint Armin Schuster (CDU) szász belügyminiszter is. Nancy Faeser (SPD) bár a rendezvényen nem vett részt, de az esetek

kapcsán a politikusok és segítők jobb védelmére szólított fel, ideértve a fokozottabb rendőri jelenlétet is az infóstandok közelében a választási kampány időszakában.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Rendezvényajánló

Chaim Noll, neves német-izraeli újságíró és író a mai Németországban uralkodó, politikai jobboldali, baloldali, valamint iszlám antiszemitizmussal foglalkozik. **2024. május 14-én 18.00 órától az MCC Scrutonban Noll Antiszemitizmus Németországban c. előadása** keretében bemutatja a németországi zsidóság helyzetét, körbejárva a sokakban felmerülő kérdéseket, mégpedig, hogy a zsidó közösség egzisztenciális fenyegetettségnek van-e kitéve manapság Németországban, ott látják-e még egyáltalán a jövőjüket, valamint, hogy milyen következményekkel jár a növekvő antiszemitizmus Németország egészére nézve.

További információért és regisztrációért kattintson [Intézetünk honlapjára](#).

Intézetünk és a Német Szövetségi Köztársaság Magyar-Német Társasága idén **harmadik alkalommal** szervezi meg **közös nyári egyetemét**, amelynek fókuszában a magyar-német kapcsolatok jövője áll. A nyári egyetem **2024. augusztus 13-17. között Révfülöpön**, a Mathias Corvinus Collégium Cholnoky Jenő Ifjúsági Kikötő és Diáktáborában kerül megrendezésre. A programra **elsősorban olyan 18 és 30 év közötti fiatal felnőttek jelentkezését várjuk**, akik érdeklődnek a magyar-német kapcsolatok iránt, valamint aktív, tárgyalóképes német nyelvtudással rendelkeznek.

További információért és jelentkezésért kattintson az [Intézetünk honlapjára](#).

Újdonságok

Intézetünk legújabb podcastjában Prof. Dr. Hans-Christof Kraus az elmúlt évtizedben a geopolitika fogalma körül kialakuló vitákra reflektál és ezzel kapcsolatban elmondja, hogy a történelem milyen tanulságokat tartogat a külpolitikai döntéshozók számára.

A podcast az [MCC Youtube-csatornájára](#) vagy [honlapunkra](#) kattintva érhető el.

Podcastunkban Torsten Oppeland professzor, a jénai Friedrich Schiller Egyetem politológusa Németország és Tübingia példáján keresztül világít rá a többség nélküli kormányzás egyre súlyosbodó problémájára, valamint arra, hogy ennek milyen relevanciája van Európára nézve.

A podcast az [MCC Youtube-csatornájára](#) vagy [honlapunkra](#) kattintva érhető el.

Cikk- és interjúajánló

A Németországban élő muszlim fiatalok fogékonyak a radikális nézetekre – többek között erről volt szó a HírTv Napi Aktuális című műsorában, amely a hamburgi iszlamista tüntetés eseményeit dolgozta fel.

A teljes adás megtekintéséhez kattintson a [HírTv honlapjára](#).

Migrációval pótolná a hiányzó munkaerőt Németország? Erről a kérdéstről beszélgetett Bauer Bence a Hit Rádió Világnézet c. műsorában, amelyben szóba került még Németország fegyverkezése, gazdasága, energiapolitikája is.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Hit Rádió Youtube-csatornájára](#).

A Fix tv Enigma c. műsorának vendége volt kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter. A beszélgetés középpontjában a legaktuálisabb lengyel bel- és külpolitikai kérdések álltak.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [FixTv Youtube-csatornájára](#).

Kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter az ATV Start vendége vendége volt, ahol többek között arról beszélt, hogy Andrzej Duda lengyel elnök szavai alapján, ha a NATO úgy dönt, Lengyelország kész atomfegyvert fogadni a területén.

A teljes beszélgetés megtekintéséhez kattintson az [ATV Youtube-csatornájára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu